



Statusbesiktning 2022  
Särslövs Kyrka  
Uppåkra församling

### **Inledning**

I Statusbesiktningen ingår kyrkobyggnaden ut- och invändigt, fast inredning, skadade inventarier samt installationer.

### **Fastighet**

Fastighetsbeteckning: Särlov 19:1

### **Kort beskrivning av konstruktioner och installationer**

<b>Grundläggning och stomme</b>	Långhus och kor troligen uppförd av kallmurad natursten med inslag av tegel. Tornet är uppmurat av gult handslaget tegel
<b>Fasader</b>	Putsade och kalkade. Tornet är slammat och avfärgat med silikatfärg med delvis synligt tegelmurverk.
<b>Tak</b>	Tornet bekläds av skiffer. Takfall på långhus och kor täcks med svart målad skivplåt.
<b>Uppvärmning</b>	Direktverkande el.
<b>Ventilation</b>	Självdrag via otätheter.
<b>Styrning</b>	Styrsystem saknas

### **Källor som använts vid Statusbesiktningen**

Tidigare vård- och underhållsplaner	Vård- och underhållsplan, Särslövs kyrka, 2005, Restaurator AB
Muntliga uppgifter lämnade av	Kyrkogårds- och fastighetschef Gustav Saxell, Uppåkra församling

### **Upprättad av**

Gustav Saxell  
Kyrkogårds- och fastighetschef  
Uppåkra församling

**Kyrkans inomhusklimat**

Då kyrkan saknar regler-system för värmeanläggningen så upprätthålls grundvärme primärt genom manuell reglering. Elektroniskt styrd termostatfunktion installerades 2001. Grundvärmen hålls till minst 13 grader enligt muntlig utsago av församlingens kyrkvaktmästare. Inga avvikande dofter har upptäckts. Torrprickor och färgflagning på material samt till viss del skadedjursangrepp vittnar dock om att förbättringar i inomhusklimatet finns att göra.

**Besiktning**

Har samtliga ytor och utrymmen varit möjliga att besiktiga

Yttertaket och fasadernas övre delar har besiktigats från marken, som hjälpmedel har kikare använts. I övrigt har samtliga ytor kunnat besiktigas.

**Tidigare brister**

Är samtliga tidigare brister som noterats i den äldre vård- och underhållsplanen åtgärdade?	Kommentarer
Ja <input type="checkbox"/>	
Nej <input checked="" type="checkbox"/>	Flertalet av bristerna framför allt avseende kyrkans interiör samt inventarier kvarstår.

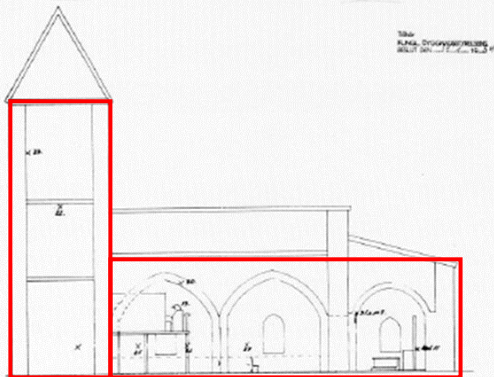
**Åtgärds-prioritering**


Prio 0 Ingen åtgärd krävs av tekniska skäl.

Prio 1 Åtgärd inom 1 år Akut.


Prio 2 Åtgärd inom 2-5 år. Ansökan om tillstånd och bidrag bör göras år 1.


Prio 3 Åtgärd inom 5-10 år Icke akut åtgärdsbehov. Ansökan om tillstånd och projektering utförs inom 5 år.

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIORITET
<b>UTVÄNDIGT</b>				
Generellt	<p>Senaste yttre renovering genomgicks 2014. Arbetet omfattade bl.a. reparation och målning av fasad, omläggning av tak på torn och kor, fästning och målning av långhustak, reparationer av skadade bjälklag i torn, målning av fönster. Även restaurering av ljudluckor, ytterdörrar samt invändig målning av vapenhus omfattades.</p> <p>Därav är kyrkans yttre, åtminstone ytligt, i gott skick med undantag för utbuktningar i långhusets tak för följd av att plåttakets tillfälliga infästningar av plast har släppt. Övriga synliga brister är färgflagning på trappgavlar.</p>		<p>Församlingen bör snarast kontakta kompetens för att upprätta underlag för omläggning av långhusets plåttak samt ansöka om kyrkoantikvarisk ersättning för åtgärder. Vid en syn av sakkunnig i februari kunde det konstateras att nuvarande plåttak är för sprött och gammalt för att kunna återanvändas vid renovering.</p> <p>Till följd av takets tillfälliga fastsättning under 2014 så har fuktskador uppkommit, framför allt på underliggande läkt. Spår av aktiva läckage finns även valven uppe på långhusets vind.</p>	1
<b>FASADER ÖVERSIKT</b>				

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Tornfasad, väster	Silikatfärgen har släppt på trappgavlar.		Konsultera sakkunnig huruvida bristen påverkar byggnaden tekniska status. I övrigt åtgärdas detta vid nästa fasadavfärgning.	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Tornfasad, väster	Färgsläpp på entredörr.		Dörren bör underhållas för att undvika en mer omfattande färgsläpp samt röta.	2

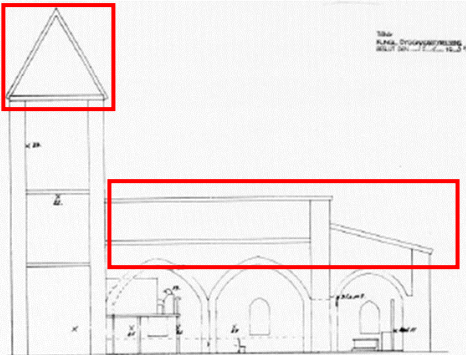

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Tornfasad, väster	Trappan har drabbats av sättningar. Skadan bedöms inte vara aktiv.		Åtgärdas vid nästa inre renovering. Skulle skadan förvärras kontaktas sakkunnig.	0

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Tornfasad, söder	Silikatfärgen har släppt på trappgavlar.		Konsultera sakkunnig huruvida bristen påverkar byggnaden tekniska status. I övrigt åtgärdas detta vid nästa fasadrenovering.	0

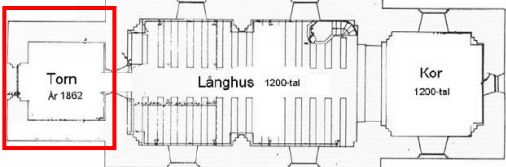


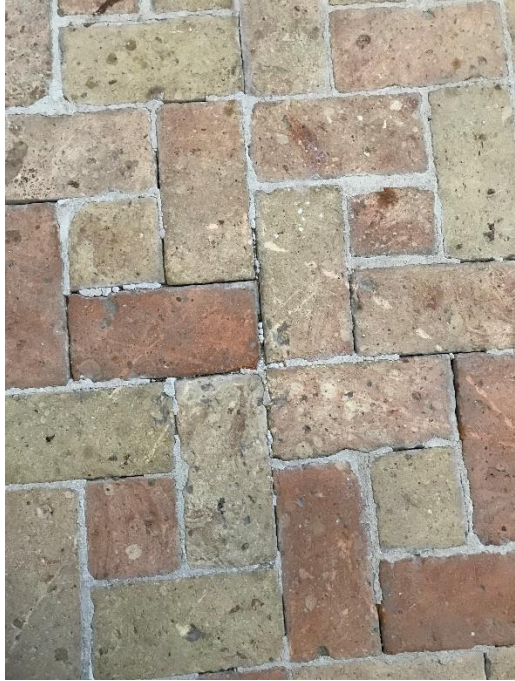
BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIORITET
Tornfasad, norr	Algbildning på listverk		Rengöres löpande med lämplig metod och material.	0
Tornfasad, öster	---	---	---	--


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIOR
Långhusfasad, söder	<p>Trädetaljer intill fönster uppvisar röta. Placeringen mellan två tegelstenar ser ut på samma vis runt samtliga fönster. Troligen fyller dessa en funktion för infästningen till fönsterbågarna.</p> <p>Mer eller mindre samtliga uppvisar liknande problem med färgflagning och röta.</p>		Konsultera kulturbyggnadskunnig hantverkare för att utreda dess funktion samt föreslå lämpliga åtgärder	1
Långhusfasad, norr	---	---	---	--
Korfasad, söder	---	---	---	--
Korfasad, öster	---	---	---	--
Korfasad, norr	---	---	---	--


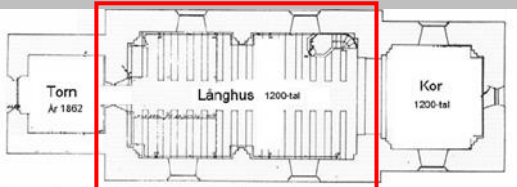
BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIOR
<b>TAK ÖVERSIKT</b>				
Torntak, samtliga takfall	---	---	---	--
Långhustak, södra takfallet	Plåttaket har släppt från underliggande läkt och vidare från underlaget (högbenen) på takstolarna.		Plåten bör omedelbart fästas och skadebesiktning ske.	1

BYGGNADSDDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhustak, norra takfallet	---	---	---	--
Kortak, södra takfallet	---	---	---	--
Kortak, norra takfallet	---	---	---	--
<b>INVÄNDIGT</b>				
Generellt	<p>Senaste större renoveringen invändigt skedde 2001. Därefter har inga större åtgärder vidtagits utan brister från tidigare vård- och underhållsplan (2005) kvarstår till viss del.</p> <p>Tidigare regngenomslag och medföljande färgvittring och saltutfällningar syns i vapenhus och torn mot södra och västra väggen.</p> <p>Missprydande rinnmärken och färg- och putsläpp på och invid fönster kommer av inträngande vatten. Putsbortfall förekommer främst nedanför triumfbåge mellan kor och långhus.</p> <p>Sprickbildning förekommer allmänt i anslutning till fönster, valv,</p>			


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
	<p>sköldbågar samt kraftigare sprickor i triumfbågens hjässa samt södra sida.</p> <p>Elsystemet bedöms ha samma brister som i vård- och underhållsplan från 2005. Förutom att delar av befintligt kablage från när kyrkan elektrifierades 1954 är kvar så har anläggningen inte genomgått någon större renovering. Jordfelsbrytare skyddar av uppmärkningen att döma endast belysning och vägguttag i långhus.</p>			
<p><b>VAPENHUS ÖVERSIKT</b></p>				


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vapenhus	Fogar i tegelgolv är i behov av komplettering.		Åtgärdas löpande.	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vapenhus	Fuktgenomslag bidrar till färg- och saltvittring i olika omfattning i vapenhuset.		Fuktproblematiken är sedan tidigare dokumenterad(2005). Konsultera sakkunnig för åtgärdsförslag om skadebilden förvärras.	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vapenhus	Vatten tränger in vid kraftiga regn.		Lösning för att minimera inträngande vatten bör sökas.	2
<b>LÅNGHUS ÖVERSIKT</b>				





BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Rinnmärken förekommer under fönster på grund av inträngande vatten vid fönsterbågar. Norr.		Åtgärdas vid nästa inre reovering.	3


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Horisontella och vertikala sprickor under lampett. Första travéén. Söder. Troligen beroende av dold elförläggning.		Säkerställ tillförlitlig elfunktion och utred om elanläggning uppfyller aktuella krav för elsäkerhet.	1


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Sprickbildning i fönsternisch. Problematiken finns i mer eller mindre i runt samtliga fönster. Sprickorna finns dokumenterade (2005). Söder.		Åtgärd vid nästa inre renovering.	3

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	<p>Vittring av ytskikt i fönsterbänk till följd av inträngande vatten.</p> <p>Skadebilden är återkommande i olika omfattning vid samtliga fönster.</p>		<p>Åtgärdas vid nästa renovering. Vid förvärrad skadebild kontaktas sakkunnig för åtgärdsförslag.</p>	3


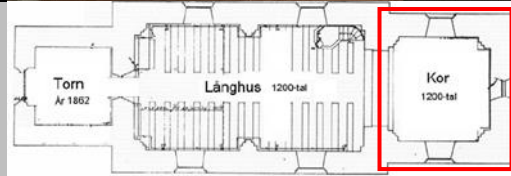
BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Sprickbildning i den södra valvkappan, andra travéen. Skadan finns sedan tidigare dokumenterad(2005).		Sprickbildningen hålls under uppsikt. Vid förvärrad skadebild kontaktas sakkunnig för skadebesiktning och åtgärdsförslag.	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Till synes ytlig sprickbildning i stjärnvalv. Andra travéen.		Sprickorna hålls under uppsikt. Vid förvärrad skadebild kontaktas sakkunnig konstruktör.	0

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	<p>Sprickbildning i sköldbåge samt i fönstervalvets hjässa. Norr.</p> <p>Skadan finns dokumenterad (2005).</p>		<p>Sprickorna hålls under uppsikt. Vid förvärrad skadebild kontaktas sakkunnig konstruktör. Åtgärdas vid nästa inre renovering.</p>	3


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Sprickor i triumfbåge. Skadebilden finns dokumenterad (2005).		Enligt utlåtande från konstruktör bör sprickan på triumfbågens södra sida hållas under uppsikt. Åtgärd vid nästa inre renovering.	0





BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Långhus	Putssläpp mot yttervägg under predikstol. Norr.		Konsultera sakkunnig för skadebesiktning och eventuella åtgärdsförslag. I övrigt åtgärd vid nästa renovering	3
KOR ÖVERSIKT				


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Skadad viktoriaplatta samt ojämnheter i golvets yta.		Åtgärdas vid nästa inre renovering	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Sprickor och putssläpp i fönsterbänk. Vid inträngande vatten från fönster finns risk för att fukt tränger ner i sprickor. Söder.		Åtgärdas med för ytan lämpliga material vid nästa renovering. Konsultera hantverkare med kulturhistorisk kompetens.	3

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Kraftig spricka i fönstervalvets hjässa samt i sköldbåge. Skadebilden är sedan tidigare dokumenterad (2005). Söder.		Sprickor hålls under uppsikt. Åtgärd vid nästa inre renovering.	3


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Ytterdörrens innerstycke är i behov av underhåll. Öster.		Konsultera hantverkare med erfarenhet av kulturhistoriska byggnader för åtgärdsförslag.	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Sprickbildning på ömse sidor om korets dörr. Öster.		Åtgärd vid nästa inre renovering.	0

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Sprickbildning ovan korets dörr och fönster. Öster		Konsultera konstruktör för bedömning av sprickbildningens status	1


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Sprickbildning vid sköldbåge som löper ner längs vägg. Norr.		Sprickor hålls under uppsikt. Åtgärd vid nästa inre renovering om skadebilden inte förvärras.	3




BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Färgflagnig och putssläpp nedanför triumfbågen. Skadorna finns dokumenterade (2005).		Konsultera sakkunnig för skadebesiktning och eventuella åtgärdsförslag.	1

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Kor	Färgskiktet flagnar i varierande omfattning på fönster. Norr.		Fönster fordrar underhåll invändigt.	2
<b>FASTA INVENTARIER</b>				


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Orgelläktare	Färgflagning och svärtning på insidan av orgelläktaren.		Åtgärdas vid nästa inre renovering.	0

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Orgelläktare	<p>Till synes ytlig sprickbildning i sköldbåge och valvkappa. Söder.</p> <p>Liknande sprickor finns på norra sidans sköldbåge och valvkappa men i mindre omfattning.</p>		<p>Sprickor hålls under uppsikt. Vid förvärrad skadebild kontaktas sakkunnig konstruktör</p>	0


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Orgelläktare	Tecken på sättningar syns mot väster och norr. Sättningen är dokumenterad sedan tidigare (2005).		<p>Då skadan upptagits i vård- och underhållsplan för 2005 och skadebilden inte visar tecken på att ha förvärrats så hålls skadebilden fortsatt under uppsikt.</p> <p>Vid förvärrad skadebild kontaktas sakkunnig för besiktning och åtgärdsplan.</p>	0


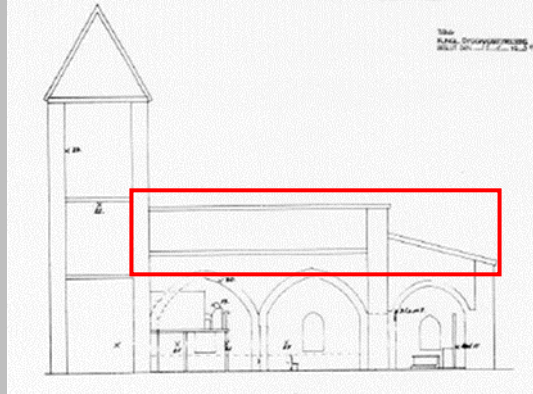
BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Altarupsats	Kraftig färgflagning på altarupsatsens delar med undantag för bild- och textfälten.		Konservator med adekvat erfarenhet bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	2

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Altarupsats	Sprickor, missfärgning och färgflagning.		Konservator med adekvat erfarenhet bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	2
Altarring	---	---	---	--

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Predikstol	Färgflagnig och missfärgningar på trappans sidostycke.		Konservator med erfarenhet av liknande föremål bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	2





BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Predikstol	Färgflagning samt glipor i trä uppvisas.		Konservator med erfarenhet av liknande föremål bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	2


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Orgel	Äldre angrepp av strimmig trägnagare samt svärtning av orgelfasad.		Konservator med erfarenhet av liknande föremål bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	3
VINDAR ÖVERSIKT				



BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vind över långhus	Rötskadad läkt förekommer på södra takfallet samt fuktfläckar på valvens ovansida. Troligen läcker regn in mellan plåtens falsar.		<p>Läkt bör bytas ut när nytt tak läggs.</p> <p>Skador från inträngande vatten bör minimeras så gott det går.</p> <p>Skadebesiktning och nyläggning bör planeras snarast.</p>	1


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vind över långhus	Rötskador finns på bjälklag. Södra takfallet. Inträngande vatten ansamlas troligen vid bjälklagens fot och orsakar röta.		Tillse omgående att läckagen inte förvärras.  Skadebesiktning och nyläggning bör planeras snarast.	1


BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vind över långhus	Plåttaket är provisoriskt fastsatt med buntband i underliggande takstolar.		Skadebesiktning och nyläggning bör planeras snarast.	1

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Vind över långhus	<p>Putssläpp och rinnmärken på västra gavel mot tornet. Skadebilden är dokumenterad sedan tidigare (2005).</p> <p>Plåten mot gaveln ter sig sitta tätt på utsidan.</p>		Om skadebilden förvärras kontaktas sakkunnig för åtgärdsförslag.	0
<b>TORN ÖVERSIKT</b>				

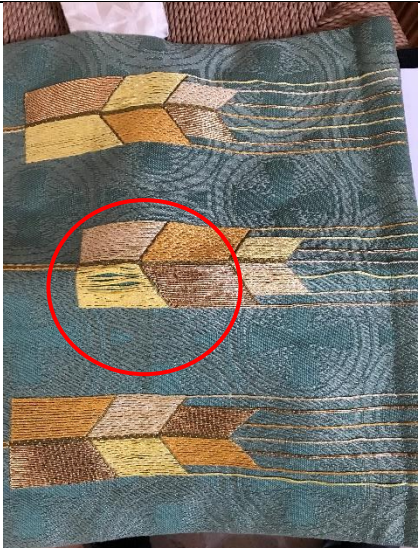

BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIO
Plan 1	<p>Kraftigt putssläpp och saltsprängningar till följd av fuktgenomslag i murverk mot söder och väster.</p> <p>Även rinnmärken av inträngande vatten syns under fönster.</p>		<p>Troligen är skadorna sedan innan renoveringen 2014.</p> <p>Man bör tillse att fönster inte fortsatt läcker för att undvika fuktskador på bjälklag.</p> <p>Om skadorna inte vidtar så bör åtgärder förläggas till nästa inre renovering.</p>	<p>1</p> <p>0</p>





BYGGNADSDEL	KOMMENTARER	FOTO	ÅTGÄRD	PRIORITET
Plan 2	<p>Kraftigt putssläpp och saltsprängningar till följd av fuktgenomslag i murverk mot söder och väster.</p> <p>Även rinnmärken av inträngande vatten syns under fönster.</p>		<p>Troligen är skadorna sedan innan renoveringen 2014.</p> <p>Man bör tillse att fönster inte fortsatt läcker för att undvika fuktskador på bjälklag.</p> <p>Om skadorna inte vidtar så bör åtgärder förläggas till nästa inre renovering.</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>0</p>
Plan 3	---	---	---	---

INVENTARIER	Typ och Nr i SACER	Kommentarer	Fotografi	Åtgärd	PRIO
Textilskåp	---	Textilskåp är trångt och textilier förvaras inte på ett optimalt sätt.		Rådgör med en textilkonservator gällande lämplig förvaring av textilinventarier.	1

Grönt antependium	K 7			Rådgör med en textilkonservator gällande lämplig förvaring av textilinventarier.	2
Grönt antependium	K 7	Antependiet är smutsigt och uppvisar tecken på skadedjursangrepp.		Konservator upprättar skadebesiktning och åtgärdsplan	2

<p>Grönt predikstolskläde</p>	<p>K 28</p>	<p>Trådar i mitten av klädet har lossnat. Tyget är blekt och till viss del smutsigt.</p>		<p>Textilkonservator sätter fast trådarna. Åtgärdsprogram behöver vidare upprättas.</p>	<p>2</p>
<p>Grön stola</p>	<p>K 33</p>	<p>Tyget samt fodret är smutsigt och slitet.</p>		<p>Textilkonservator utför rengöring</p>	<p>2</p>

Altarbrun	K 2	<p>Textilen är sliten och har på flertalet ställen lösa guldtrådar. Upphängningen är inte anpassad för tygets form och sömnader.</p> <p>Används med försiktighet.</p>		Textilkonservator gör skadebesiktning och upprättar åtgärdsprogram.	1
Vit mässhake	K 24	Fläckar och smuts förekommer främst längs kanter och krage.		Textilkonservator utför rengöring	3

Vit stola	K 32	Foder och sidendamast är smutsigt och delvis slitet.		<p>Stolan rengörs av textilkonservator.</p> <p>Konservator utför skadebesiktning och åtgärdsplan.</p>	<p>2</p> <p>1</p>
-----------	------	--	---	---	-------------------

Triumfkrcifix	K 36	Färgen flagnar kraftigt.		Konservator med adekvat erfarenhet bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	2
Psalmtavla	K 25	Färgflagning på både målade och förgyllda partier.		Konservator med adekvat erfarenhet bör utföra skadebesiktning och åtgärdsprogram.	2

INSTALLATIONER	Kommentarer	Åtgärd	PRIO
El	Har el-besiktning enligt gällande krav utförts. (KAE, försäkringsbolag)		
	Ja <input type="checkbox"/>		
	Nej <input checked="" type="checkbox"/>	El-besiktning skall göras.	<b>1</b>
Värme	Svårt att få varmt i kyrkan då uttemperaturen är under +10°C.	Utred orsaken.	<b>2</b>
Ventilation	Endast självdrag.		
Styrsystem/ Avfuktare	Saknas.		
Inbrottslarm	Fungerar enligt uppgift från AA.		
Brandlarm	Fungerar enligt uppgift från AA.		